

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 556/2017-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Petit Press, a. s., Lazaretská 12, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Paul Q, s. r. o., Karadžičova 2, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľ'a JUDr. Pavla Blahušiaka, a Advokátskou kanceláriou Tomáš Kamenec, s. r. o., Špitálska 43, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľ'a Mgr. Tomáša Kamenca, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 2/2017 a jeho uznesením č. k. 15 Co 2/2017-913 zo 14. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Petit Press, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 31. mája 2017 sa obchodná spoločnosť Petit Press, a. s., Lazaretská 12, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), domáhala vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej v záhlaví označených základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 2/2017 a jeho uznesením č. k. 15 Co 2/2017-913 zo 14. marca 2017 a ktorým by napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 391/2017 z 31. augusta 2017 bol z výkonu sudcovskej funkcie v predmetnej veci vylúčený sudca Sergej Kohut, ktorý bol v čase prerokovania tejto veci predsedom III. senátu ústavného súdu. V súlade s čl. III ods. 1 písm. b) platného rozvrhu práce ústavného súdu vylúčeného sudcu zastupuje sudca Ladislav Orosz, predseda II. senátu ústavného súdu.

3. Predmetná sťažnosť nadväzuje na predchádzajúcu sťažnosť sťažovateľky, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 184/2015-66 z 11. novembra 2015, v ktorom vyslovil:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti Petit Press, a. s., na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 144/2012 z 27. marca 2013 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 144/2012 z 27. marca 2013 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

4. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že po nadobudnutí právoplatnosti nálezom ústavného súdu krajský súd v konaní o ochranu osobnosti uznesením č. k. 15 Co 106/2015-817 zo 16. marca 2016 zrušil (čiastočný) rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 131/2010-393 z 29. februára 2012, ktorým sťažovateľke ako žalovanej uložil povinnosť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku uverejniť v troch po sebe nasledujúcich vydaniach denníka „SME“ na titulnej strane ospravedlnenie [REDACTED] (ďalej len „žalobca“) v konkrétnom znení

v súvislosti s článkami, ktoré o ňom v tomto denníku uverejnila 21. septembra 2009, a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na základe dovolania žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3 Cdo 156/2016 z 3. novembra 2016 uvedené uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože dospel k názoru, že *„dovolateľovi bolo znemožnené realizovať jemu patriace procesné oprávnenia postupom súdu“*. Krajský súd v súčasnosti vedie konanie pod sp. zn. 15 Co 2/2017.

5. Krajský súd uznesením č. k. 17 Co 1176/2014-801 zo 16. marca 2016 zrušil aj (čiastočný) rozsudok okresného súdu č. k. 14 C 131/2010-664 zo 16. júla 2014, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 90 000 € ako náhradu nemajetkovej ujmy v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Dňa 22. februára 2017 bol krajskému súdu doručený návrh žalobcu na prerušenie konania vedeného ním pod sp. zn. 15 Co 2/2017 podľa § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ktoré odôvodnil tým, že ešte 6. mája 2016 podal proti nálezu ústavného súdu v zmysle čl. 34 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), pričom otázka ktorou sa bude zaoberať, môže mať význam pre rozhodnutie krajského súdu v tomto konaní; prílohu návrhu tvorila sťažnosť aj potvrdenie o jej prijatí ESLP pod č. 27429/19.

7. Návrh žalobcu krajský súd listom z 23. februára 2017 zaslal sťažovateľke, ktorá ho prevzala 28. februára 2017.

8. Krajský súd následne napadnutým uznesením rozhodol, že konanie vedené týmto súdom pod sp. zn. 15 Co 2/2017 prerušuje do skončenia konania vedeného na ESLP pod č. 27429/19 vo veci *„Truban proti Slovenskej republike“*, čo odôvodnil takto: *„Posúdením návrhu žalobcu na prerušenie konania, argumentov v ňom uvedených ako aj vzhľadom na priebeh doterajšieho konania v danej veci odvolací súd dospel k záveru, že s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania je potrebné konanie prerušiť až do skončenia konania vedeného na ESLP vedeného pod č. 27429/16. Žalobca s návrhom na prerušenie konania pripojil potvrdenie ESLP zo dňa 11. mája 2016, z ktorého vyplýva, že kancelária Súdu*

prijala podanie žalobcu, pričom mu bolo pridelené číslo 27429/16, Truban proti Slovensku. Odvolací súd zvážil, že je potrebné vyčkať na rozhodnutie ESLP, pretože výsledok tohto konania, v ktorom sa rieši otázka majúca podstatný vplyv a význam pre rozhodnutie, môže podstatne zmeniť rozhodnutie súdu vo veci samej. V tomto smere odvolací súd poukazuje na už citovaný záver uvedený v náleze Ústavného súdu SR, v ktorom vyslovil jeho záväznosť, ktorým pri rozhodovaní odvolací súd bol viazaný. Je však taktiež pravdou, že na základe podanej sťažnosti vo vzťahu k samotnému nálezu Ústavného súdu SR môže byť zo strany ESLP záväzne konštatované porušenie Dohovoru zakladajúce legitimáciu na podanie návrhu na obnovu konania. V predmetom konaní sú riešené ústavnoprávne otázky, ktoré počas konania boli vyššími súdnymi autoritami zodpovedane rozporne, preto je nevyhnutné, aby došlo k definitívnemu ustáleniu názoru vo vzťahu k týmto relevantným otázkam. Vzhľadom na vyššie uvedené prihliadnuc na hospodárnosť konania a možné závery, ktoré budú prijaté ESLP, odvolací súd považuje za účelné a hospodárne konanie prerušiť do ukončenia konania vedeného pred ESLP v danej veci.“

9. Sťažovateľka v sťažnosti predloženej ústavnému súdu poukazuje najmä na skutočnosť, že hoci krajský súd pri vydávaní napadnutého uznesenia (o prerušení konania) konal ako súd prvej inštancie, bola z jeho strany poučená len o možnosti podať dovolanie, no nie odvolanie, hoci § 357 písm. n) CSP vyslovene ustanovuje, že odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164. Dovolanie v zmysle § 420 CSP možno podať len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n), t. j. (aj) proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164. Na základe uvedeného sťažovateľka konštatuje, že sťažnosť ústavnému súdu podáva „preventívne“ pre prípad, ak by jej odvolanie, ktoré podá v lehote troch mesiacov od doručenia napadnutého

uznesenia, bolo „vzhľadom na ustálenú prax súdov, podľa ktorej je takéto rozhodnutie rozhodnutím krajského súdu ako odvolacieho súdu..., odmietnuté podľa § 386 písm. c) CSP, pretože smeruje proti rozhodnutiu voči ktorému nie je prípustné“. V opačnom prípade by jej márne uplynula dvojmesačná lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti.

10. Odhliadnuc od uvedeného sťažovateľka v sťažnosti namieta, že jej základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý súdny proces boli porušené, keďže vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd rozhodol o návrhu žalobcu štrnásť dní po tom, ako jej bol doručený, nemala dostatočný časový priestor sa k nemu vyjadriť. Podľa jej názoru právne závery krajského súdu o prerušení konania nevyplývajú ani zo skutkových zistení a sú s nimi v extrémnom nesúlade, pretože v napadnutom uznesení neuviedol, „o akú otázku konkrétne ide a aký vplyv bude mať rozhodnutie ESLP na uvedené konanie“. Reálne hrozí, že aj okresný súd konanie vedené pod sp. zn. 14 C 131/2010, v ktorom rozhoduje o náhrade nemajetkovej ujmy, preruší, a žalobca tak bude blokovať konanie na oboch súdoch.

11. Sťažovateľka je zároveň presvedčená, že krajský súd svojím rozhodnutím o prerušení konania spôsobuje prietahy v konaní, čo zakladá porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. V tejto súvislosti poukazuje na to, že konanie o ochranu osobnosti trvá už sedem rokov. Z informácií poskytnutých ESLP verejnosti vyplýva, že dĺžka konania pred ním je v priemere tri roky, ale môže trvať aj dlhšie. Vychádzajúc z rozhodnutí ústavného súdu vo veciach vedených pod sp. zn. II. ÚS 26/95, I. ÚS 21/00, I. ÚS 63/00 a I. ÚS 142/04 preto svoju sťažnosť uzatvára všeobecným tvrdením, že pretrvávanie stavu právnej neistoty účastníka civilného konania sa v konečnom dôsledku môže prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti, ktorej garantmi sú práve všeobecné súdy.

II.

12. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

13. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). V tejto súvislosti ústavný súd predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity totiž okrem iného reflektuje princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci

všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

14. Sťažovateľka v sťažnosti vyslovene uviedla, že ju podáva preventívne, aby jej márne neuplynula dvojmesačná lehota na ústavný prieskum napadnutého uznesenia krajského súdu (o prerušení konania podľa § 164 CSP) vyplývajúca z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže v lehote troch mesiacov, od kedy jej bolo doručené, napriek nesprávnemu poučeniu, ktoré obsahovalo, mieni proti nemu podať odvolanie podľa § 357 písm. n) CSP (bod 8).

15. Podľa § 164 CSP ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

16. Podľa § 357 písm. n) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164.

17. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú bez toho, aby skúmal opodstatnenosť námietok uvedených v bode 9 tohto uznesenia.

18. V rámci prerokovania zvyšnej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 2/2017, ústavný súd so zreteľom na ňou uplatnenú argumentáciu dospel k názoru, že nie je opodstatnená. Hoci vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľka poukázala na konkrétne rozhodnutia ústavného súdu (bod 10), ani jedno z nich neriešilo identickú situáciu, aká nastala v prípade sťažovateľky.

19. Vo vzťahu k inštitútu fakultatívneho prerušenia konania podľa § 164 CSP (účinného od 1. júla 2016) odborná literatúra uvádza, že ide o „... také prerušenie konanie, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnuté. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenie dostupnými procesnými prostriedkami, čo vyplýva priamo z dikcie § 164 CSP, a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť... Komentované ustanovenie je potrebné vnímať aj v intenciách § 194 CSP... Pri rozhodovaní o návrhu na prerušenie konania je potrebné uvažovať v intenciách vhodnosti, nakoľko prípadným prerušením konania, do skončenia iného správneho alebo súdneho konania, môže prísť k predĺženiu konania prípadne aj o niekoľko rokov. Na druhej strane ale nie je vhodné, aby dva sudy rozhodli o totožnej otázke na podklade tých istých skutkových okolností odlišne, nakoľko to významným spôsobom oslabuje princíp právnej istoty. Hlavnými kritériami pre posúdenie vhodnosti prerušenia konania podľa § 164 sú vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu aj v intenciách článku 17 CSP, zamedzenie prípadných odlišných rozhodnutí aj súdov o tej istej otázke na podklade zhodných skutkových okolností a hospodárnosť konania.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomačovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 629 – 630).

20. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na predmet a okolnosti napadnutého konania nemožno mať pochybnosti o tom, že ide o konanie, ktoré je po skutkovej aj právnej stránke zložité. Tak ako sťažovateľka využila svoje oprávnenie domáhať sa ústavného prieskumu (čiastočného) rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 144/2012 z 27. marca 2013 sťažnosťou z 11. marca 2014 a ústavný súd o nej rozhodol nálezom (bod 2), rovnako aj žalobca využil svoje oprávnenie domáhať sa prieskumu uvedeného nálezu sťažnosťou podanou ESLP (bod 5). Preto pokiaľ krajský súd napadnuté konanie prerušil, treba vychádzať z toho, že vykonal voľbu medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi procesnými postupmi zrejme s cieľom racionálne organizovať konanie v zmysle zásady procesnej ekonómie. Proti takejto voľbe krajského súdu nemožno mať v zásade námietky. Ústavný súd ju za daných okolností ani nemieni spochybníť, keďže ide o procesný postup, ktorý je zákonom dovolený. Opačný záver ústavného súdu by mohol byť chápaný tak, že sa snaží spochybníť funkciu ESLP ako garanta práv priznaných ktorémukoľvek jednotlivcovi, mimovládnej organizácii alebo skupine osôb dohovorom, resp. jeho dodatkovými

protokolmi. Závazok, že vysoké zmluvné strany (t. j. členské štáty) nebudú žiadnym spôsobom brániť účinnému výkonu tohto práva, vyplýva priamo z čl. 34 dohovoru, preto v tomto štádiu konania ani nie je žiaduce, aby ústavný súd sám posudzoval opodstatnenosť, resp. závažnosť námietok žalobcu, ktoré v súvislosti s nálezom ústavného súdu vzniesol v sťažnosti predloženej ESLP. Z uvedených dôvodov sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom krajského súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017